

Predaj bytov v Bratislave koncom roka zosilnel, ceny majú priestor pre ďalší rast

Štvrtý štvrťrok 2020 sa na Slovensku vyznačoval zvyšujúcou sa nervozitou z dôvodu rastúceho šírenia vírusu COVID-19. V decembri prišiel lockdown obmedzujúci pohyb na celom území Slovenska a ekonomický život obyvateľstva sa opäť spomalil. Aj napriek tomu však realitný trh v Bratislave nespál a aktivita na ňom bola dokonca najvyššia od začiatku roku 2020. Za posledné tri mesiace roku 2020 sa v rámci Bratislavy predalo až 787 bytov v novostavbách, čo je na aktuálnu spoločenskú situáciu a stále nízku ponuku bytov prekvapivo vysoké číslo.

Ponuku novostavieb v Bratislave ku koncu roku 2020 tvorilo 92 projektov, ktoré spolu ponúkali 2523 voľných bytov. Až 90% tejto ponuky tvorili byty v rámci projektov, ktoré dnes sú v štádiu výstavby (resp. pred spustením stavebných prác), zatiaľ čo len 10% ponúkaných bytov bolo skolaudovaných. Oproti predchádzajúcemu štvrťroku sa ponuka bytov znížila o zhruba 150 bytov no oproti koncu roku 2019 vzrástla o takmer 500 bytov. Ponuka sa tak

o niečo rozšírila, a to najmä v najdopytovanejšom, strednom segmente bývania, no aj napriek tomu má ďaleko od čísel z rokov 2016 a 2017, keď dočahovala na 5000 voľných bytov. Ako posledný štvrťrok 2020 ukázal, záujem o bývanie je stále silný a to aj napriek aktuálnej situácii okolo vírusu COVID-19.

Spomínaných 2500 voľných bytov v priemere dosiahlo cenu 3595

EUR/m² vrátane DPH, čo predstavuje ďalší cenový rekord na trhu novostavieb v Bratislave. V medzročnom porovnaní tak došlo k cenovému rastu o 11%. Tu treba však spomenúť, že v porovnaní s prvým štvrťrokom 2020 dosiahol nárast cien len 3,4%, čo znamená, že sa od vypuknutia pandémie tempo rastu cien bytov spomalilo. Takýto vývoj sa však dal očakávať, keď z opatrnosti väčšina developerov ceny zmrazila. To pla-

V tomto čísle:

- Ceny nehnuteľností majú priestor pre ďalší rast
- Pokles nezamestnanosti v EÚ o 0,1%
- Zotavenie trhu práce v EÚ
- Negatívny vývoj na trhu práce SR
- Úspory domácností v treťom kvartáli klesli
- Účet platobnej bilancie EÚ tvorí prebytok na úrovni 75,6 mld.
- Priemysel Slovenska opäť v zelených číslach

Tabuľka 1: Špecifiká voľných bytov na trhu s novostavbami v Bratislave rozdelené podľa okresov (4.Q.2020)

Okres	Počet bytov	Priemerná vý- mera	Priemerná cena na m ²	Priemerná absolútna cena
BA I	269	76,90	6 426 €	429 581 €
BA II	888	61,23	3 503 €	211 799 €
BA III	595	61,17	3 279 €	197 209 €
BA IV	439	79,95	3 191 €	259 069 €
BA V	332	70,96	3 179 €	204 646 €
Spolu/priemer	2523	67,40	3 595 €	234 259 €

Tabuľka 2: Špecifika predaných novostavieb v Bratislave rozdelené podľa počtu izieb (4. Q. 2020)

Počet izieb	Počet bytov	Priemerná výmera	Priemerná cena na m ²	Priemerná absolútna cena
1	124	34,18	3 290 €	112 641 €
2	367	51,76	3 275 €	167 787 €
3	196	75,20	3 031 €	226 054 €
4	92	107,21	3 178 €	341 025 €
5	8	146,29	2 941 €	387 130 €
Spolu	787	62,28	3 201 €	193 401 €

tilo najmä v priebehu druhého a tretieho štvrťroka, zatiaľ čo koncom roka sa cenový rast mierne obnovil.

Čo sa priemernej rozlohy ponúkaných bytov týka, tá koncom roka 2020 dosiahla 67,4 m². Najmenšie byty s rozlohou okolo 60-62 m² sa predávali v okresoch BA II a BA III zatiaľ čo najväčšie byty s rozlohou 75-80 m² sa predávali v okresoch BA I a BA IV. V prípade Starého mesta sa jedná predovšetkým o vyšší segment bývania kde vysoká absolútna cena bytov zabraňuje rýchlemu miznutiu takýchto bytov z ponuky. Priemerná jednotková cena tu už nemá ďaleko od hranice 6500 EUR/m² vrátane DPH, čo znamená, že byty s cenou nad pol milióna EUR tu už nie sú nezvyčajnosťou.

Ako už bolo spomenuté, počet predných bytov v rámci novostavieb v Bratislave dosiahol koncom roka 2020 najvyššie čísla od vypuknutia pandémie. Dôvodom je najmä zvýšený dopyt po strednom segmente bývania v rámci okresov BA II, BA III a BA V. Ďaleko najpredávanejším artiklom boli dvojizbové byty, ktoré tvorili až 47% počtu predaných bytov. Tie nasledovali trojizbové byty s 25%-ným podielom a jednoizbové byty s podielom na úrovni 16%. Práve jednoizbové byty vykázali zvýšený predaj, keď na ponuke dosahovali len 10%-ný podiel. Vysoký dopyt po jednoizbových bytoch nie je vzhľadom na aktuálnu cenovú úroveň prekvapivý, keď sa priemerný dvojizbový byt v Bratislave ťahá k priemernej absolútnej cene 170 tisíc EUR s DPH. Pre mnoho ľudí, najmä jednotliv-

cov, je vysoká absolútna cena dvojizbových bytov ťažko prekonalnou prekážkou a pri kúpe bytu tak pripadá do úvahy buď starší byt alebo jednoizbák v novostavbe.

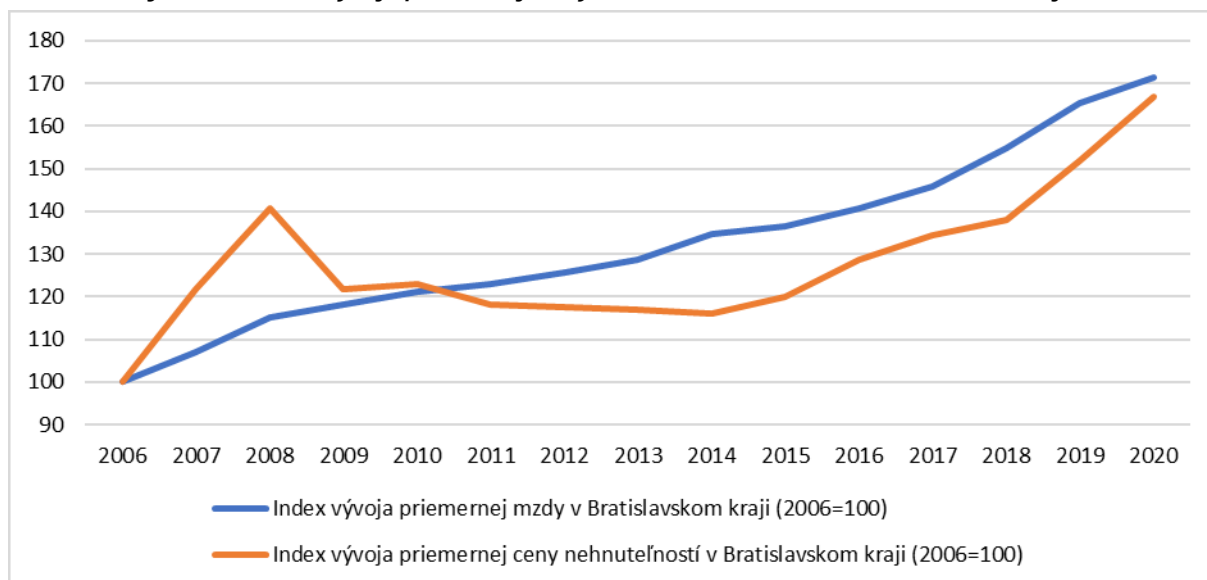
Priemerná jednotková cena predaných bytov v Bratislave dosiahla 3201 EUR/m², čo v medzioročnom porovnaní znamená nárast o 12%, zatiaľ čo od vypuknutia pandémie ceny predaných bytov vzrástli o 4,2%. Jedná sa tak o veľmi podobný rast cien ako v prípade voľných bytov. Rozdiel medzi priemerným voľným a priemerným predaným bytom tak ostal na úrovni 400 EUR/m², kde sa drží posledných 18 mesiacov. Tento rozdiel je spôsobený predovšetkým skutočnosťou, že keď na trh prídu lacnejšie a menšie byty, tak sa predávajú veľmi rýchlo a do ponuky bytov sa tak takmer ani nedostanú. Tie väčšie a drahšie v nej naopak nejaký čas pobudnú. Druhým dôvodom je prudký nárast cien vo vyššom segmente, ktorý ponuku rozšíril o niekoľko extrémne drahých bytov a dvíha tak priemernú cenu voľných bytov.

Šírenie vírusu COVID-19 je na Slovensku a aj vo zvyšku sveta momentálne v plnom prúde, no pokiaľ nedôjde k ďalšiemu výraznému zvýšeniu počtu nakazených resp. k nepredvídanej mutácii vírusu, tak by sa situácia mala postupne upokojovať. Za to budeme vďačiť predovšetkým rýchlemu vynájdeniu účinných vakcín. Väčšina svetového hospodárstva rok 2020 prežila s nižšími než pôvodne očakávanými ujami a v druhej polovici roku 2021 by sa vďaka vakcináciám mali pomaly rozbiehať aj najzasiahnutej-

šie odvetvia cestovného ruchu a pohostinstva. Slovensko rok 2020 ukončilo s relatívne dobrou ekonomickou situáciou, keď nezamestnanosť stúpila len o necelých 2,5% na 7,5%. Rast priemernej mzdy na Slovensku a aj v Bratislavskom kraji v priebehu druhého štvrťroka síce zaznamenal mierny medzioročný pokles, no v treťom štvrťroku už opäť pokračoval v raste. Poskytovanie úverov na nehnuteľnosti sa v prvých týždňoch pandémie síce zastavilo, no banky svoju bežnú činnosť následne obnovili a počas väčšiny roku 2020 objem nových úverov dosahoval podobné objemy, ako tomu bolo rok predtým. Úrokové sadzby zároveň ostali na historických minimách a v priebehu roka 2020 dokonca ešte mierne poklesli. To všetko hovorí o zachovanej kúpnej sile obyvateľstva, a to aj napriek hospodárskej kríze, ktorú v roku 2020 zažila väčšina sveta.

Vysoká kúpna sila sa prejavila aj na predaji bytov v rámci novostavieb v Bratislave. Ten ostal silný aj napriek stále pretrvávajúcej obmedzenej ponuke a opäť tak môžeme tvrdiť, že dopyt po bytoch presahuje novú ponuku. Tento základný fundament zabránil prepadu cien bytov v roku 2020, a to aj napriek katastrofickým predpovediam v začiatkovej fáze pandémie. Naopak, ceny bytov naďalej kontinuálne rástli aj v roku 2020, aj keď zníženým tempom oproti predošlým rokom. Vystáva tu tak otázka, kam ešte sa ceny bytov v Bratislave môžu pohnúť?

Graf 1: Porovnanie vývoja priemernej mzdy a cien nehnuteľností v Bratislavskom kraji

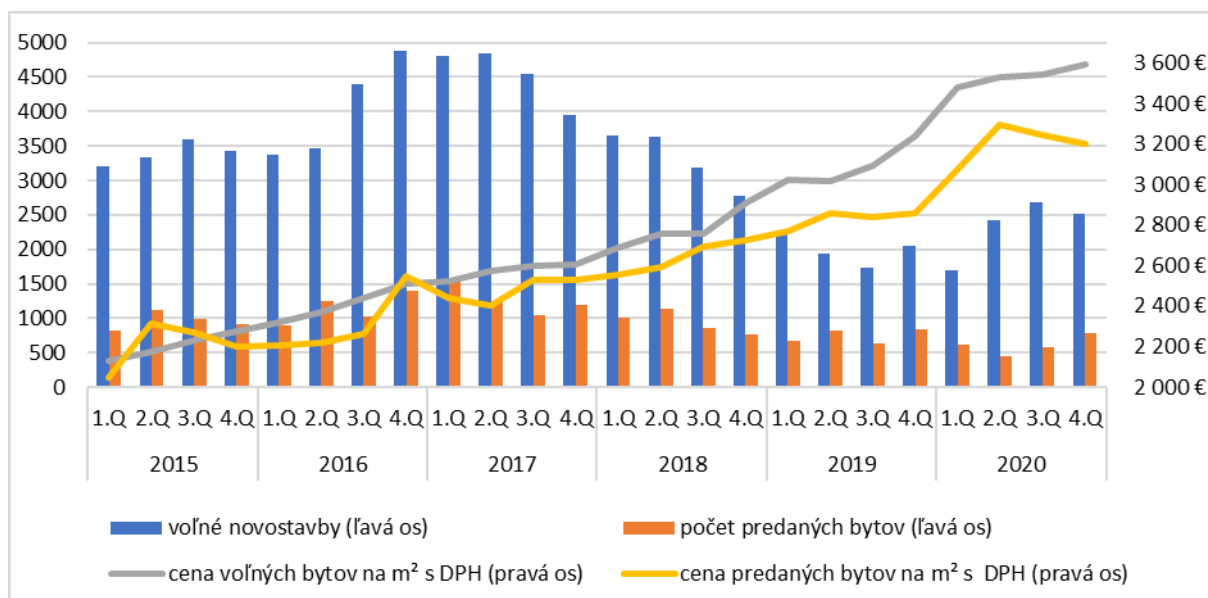

Zaujímavé porovnanie tu môže poskytnúť graf vývoja priemernej mzdy a priemernej ceny nehnuteľností v Bratislavskom kraji. Zatiaľ čo ceny nehnuteľností od roku 2006 v priemere vzrástli o 67%, priemerná mzda vrástla o 71%. Aj napriek prudkému rastu cien nehnuteľností v posledných rokoch tak vidíme, že kúpna sila obyvateľstva rástla spolu s cenami nehnuteľností. Ich tempo rastu bolo posledné roky síce prudšie, no mzdy sú v porovnaní s cenou nehnuteľností stále vyššie, než tomu bolo v roku 2006. Pri porovnaní s rokom 2008 vidieť ešte podstatne výraznejší rozdiel, keď medzi rokmi 2006-2008 mzdy vzrástli o 15% zatiaľ čo ceny nehu-

teľností vzrástli až o 40%. Popri tom treba brať do úvahy aj skutočnosť, že zatiaľ čo v rokoch 2006-2008 úrokové sadzby dosahovali 6-7% dnes sa nachádzajú na úrovni tesne nad 1%, čo pri úvere vo výške 150 tisíc EUR znamená rozdiel v mesačnej splátke až 350 EUR. Aj napriek prudkému rastu cien nehnuteľností za posledné roky je kúpna sila obyvateľstva podstatne vyššia, než tomu bolo v rokoch 2006-2008. To aspoň čiastočne odpovedá na otázku, či má cena nehnuteľností ešte priestor na ďalší rast. Okrem toho tu stále pretrvávajú problém nízkej ponuky nových bytov, čo je dôsledkom komplikovaných a zdĺhavých povoľovacích pro-

cesov ako aj zastaralým územným plánom hlavného mesta. Situácia sa v najbližšom roku pravdepodobne nezmení a ponuka bytov ostane vzhľadom na dopyt aj naďalej nedostatočná. Pokiaľ sa ekonomiky Slovenska a našich obchodných partnerov v roku 2021 začnú zotavovať a opäť sa obnoví hospodársky rast, tak po zohľadnení spomínaných skutočností nie je dôvod na to, aby cenový rast nepokračoval. Po pomalšom raste cien nehnuteľností v roku 2020 predpokladáme mierne zvýšenie tempa ich cenového rastu a v roku 2021 tak očakávame rast cien nehnuteľností na úrovni 5-10% medziročne. (rb)

Graf 2: Vývoj na trhu novostavieb v Bratislave

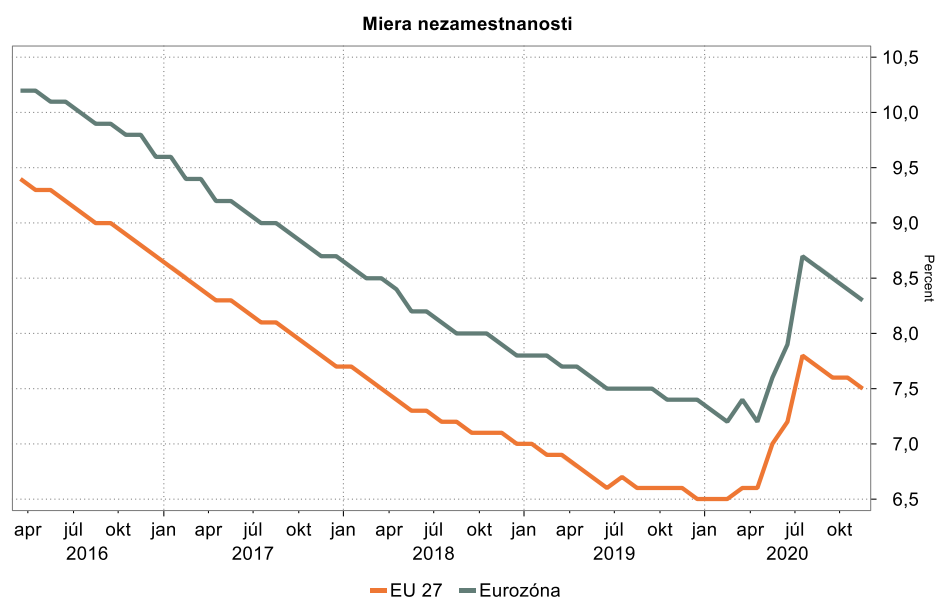

Pokles novembrovej miery nezamestnanosti v EÚ

Novembrové hodnoty miery nezamestnanosti v eurozóne dosiahli úroveň 8,3%, čo je v medzimesačnom porovnaní o 0,1% nižšie. V EÚ sa miera nezamestnanosti pohybovala na úrovni 7,5%. Medzimesačne miera nezamestnanosti poklesla taktiež o 0,1%. Ak sa ale pozrieme na hodnoty v medzioročnom porovnaní v eurozóne aj v EÚ stúpila miera nezamestnanosti skoro o 1%. Podľa odhadov je počet všetkých nezamestnaných v novembri 2020, kde sú zaradení muži aj ženy v EÚ 15,933 mil. V medzimesačnom porovnaní sa tento počet znížil o 222 000 a v medzioročnom porovnaní to naopak stúplo o 1 795 000. Ak sa pozrieme na čísla nezamestnanosti mladých do 25 rokov bolo v novembri nezamestnaných viac ako 3 mil. ľudí čo je medzioročne nárast o 16,8%. Zdravotná kríza predstavuje pre mladých ľudí obrovský problém uplatniť sa na trhu práce, pretože firmy preferuje skôr záchranu súčasných zamestnancov ako nábor novej

sily. Zmeny miery nezamestnanosti a jej medzioročný nárast je spojený s pandemickou situáciou a uzavretím krajín v EÚ, ktorým chceli spomaliť šírenie vírusu. Ani finančná pomoc pre zamestnávateľov nepomohla udržať všetky pracovné miesta a najviac zasiahnutý je gastro sektor a cestovný ruch. Taktiež rastúca miera nezamestnanosti súvisí s poklesom produktu z dôvodu, že nezamestnaní neprispievajú k tvorbe

statkov a služieb, teda je to strata z nevyužitej pracovnej sily. Štátom sa vytvárajú náklady na sociálne príspevky v nezamestnanosti, znižujú sa úspory obyvateľstva, znižuje sa spotreba a tým aj menej vyzbieraných spotrebných daní a celkovo životná úroveň obyvateľov klesá. (vj)

MACROBOND

Nezamestnanosť v USA znova rastie

Ďalším znakom toho, že hospodárske oživenie USA sa spomaľuje, nám naznačujú počty zrušených pracovných miest v dôsledku prepúšťania v sektore služieb, konkrétne išlo o počet 140 000 miest, ktoré vzišli z medzimesačného porovnania. Chladné počasie a neúmerné šírenie koronavírusu, ktoré viedlo k sprísneniu ekonomických obmedzení na celoštátnej úrovni, spôsobili, že ďalšie reštaurácie, bary a ubytovacie zariadenia zatvárali a prepúšťali pracovníkov. Miera nezamestnanosti sa pohybovala na úrovni 6,7%. Najstrmšie straty pracovných miest boli v sektore voľného času a pohostinstiev, kde sa stratilo viac ako 400 000 pracovných miest, pričom tri štvrtiny týchto

strát pochádzali z reštaurácií a barov. Získavanie pracovných miest sa koncentrovalo v sektore profesionálnych a obchodných služieb v ekonomike, kde minulý mesiac pribudlo 161 000 pracovných miest, a v službách dočasnej pomoci, kde pribudlo takmer 68 000 pracovných miest. Miera účasti na trhu práce zostala na 61,5% a počet dočasne prepúšťaných ľudí sa v medzimesačnom porovnaní zvýšil o 277 000 na 3 milióny. Celkový počet ľudí, ktorí hľadajú prácu, ale nevedia si ju nájsť, dosiahol 7,3 milióna, čo je o 2,3 milióna viac ako vo februári 2020, kedy udeľala prvá vlna COVID-19. Miera nezamestnanosti je prepojená na počty ľudí, ktorí si žiadajú o dávky poiste-

nia nezamestnanosti. V týždni končiacom sa 2. januára si o dávky požiadovalo 787 000, čo je pokles o 3 000 z revidovanej úrovne z minulého týždňa. Sice tento týždeň došlo k poklesu, ten je však založený na týždennej báze, preto celkovo s rastúcim počtom nezamestnaných rastie mesačne aj počet žiadostí. Okrem dávok v nezamestnanosti si zhruba 8,4 milióna pracovníkov požiadovalo o dávky v rámci pandemického programu kompenzácie za mimoriadne situácie v nezamestnanosti podľa týždňa, ktorý sa končil 19. decembra. (vj)

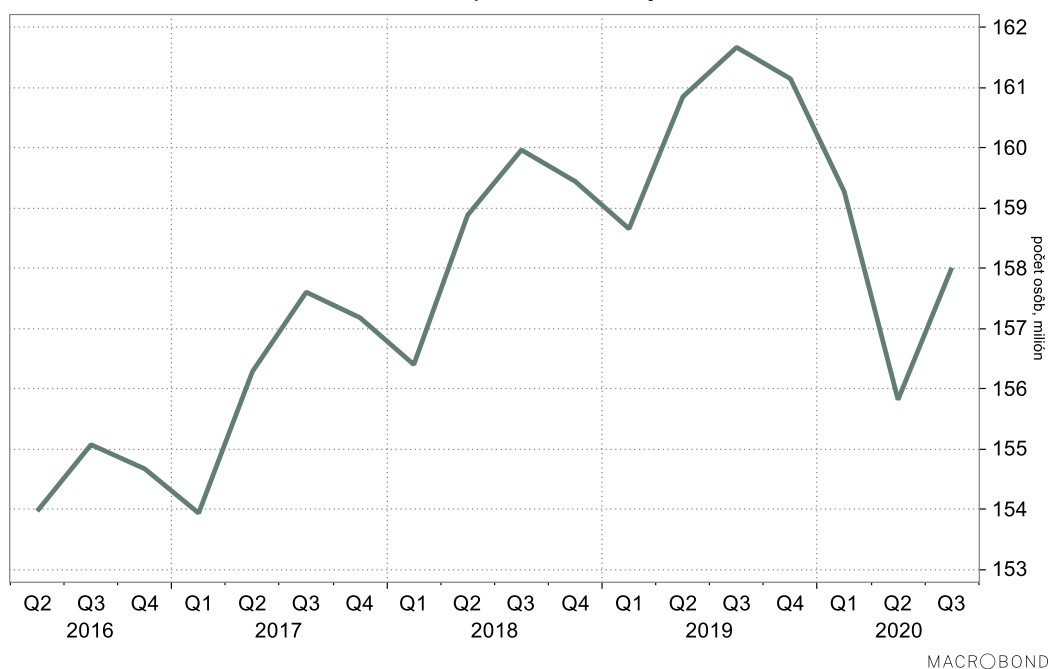
Európsky trh práce sa v treťom kvartáli zotavil

Počas tretieho štvrťroka 2020 sa trh práce v EÚ do istej miery zotavil, a to najmä z dôvodu zmierňovania opatrení v treťom kvartáli a otvorení prevádzok a maloobchodov. Osoby, ktoré boli dočasne neprítomné v práci, čerpali si dovolenky alebo boli dočasne práci neschopné sa tak mohli vrátiť do práce, čo zapríčinilo rast zamestnanosti v medzikvartálnom porovnaní. Naopak osoby, ktoré si nedokázali hľadať prácu, boli práceneschopné alebo osoby, ktorým sa už neotvorila možnosť nastúpiť do zamestnania, prispeli k rastu nezamestnanosti. V treťom štvrťroku 2020 bolo v EÚ zamestnaných 188 miliónov osôb. Miera zamestnanosti v EÚ sezónne upravená pre ľudí vo veku 20 - 64 rokov predstavovala 72,4%, čo predstavuje nárast o 0,3% v medzikvartálnom porovnaní. Nezamestnaných bolo 14,8 milióna osôb. Miera nezamestnanosti v EÚ sezónne očistená bola 7,5% čo predstavuje medzikvartálny nárast o 0,8%. Sezónne očistená celková stagnácia trhu práce v EÚ spočívajúca v nenaplnenej potrebe práce dosiahla 29,4

milióna osôb, čo predstavovalo 13,9% rozšírenej pracovnej sily v treťom štvrťroku. V medzikvartálnom porovnaní prišlo len k miernemu poklesu a to o 0,2%. Stagnácia trhu práce sa zvýšila v 14 členských krajinách, najväčší nárast bol v Estónsku o 1,2% a následne vo Francúzku, Litve a Portugalsku o 0,9%. Najvyšší pokles sa v medzikvartálnom porovnaní zaznamenal v Taliansku o 1,7%. Zamestnanosť sa zvýšila v 18 krajinách a zostala stabilná v 5 členských štátoch. Najvyšší nárast zamestnanosti bol zaznamenaný v Rakúsku o 1,1%, v Bulharsku o 0,9% a Grécku o 0,8%. Zlepšenie situácie na trhu, ako aj uvoľnené opatrenia v treťom kvartáli zapríčinili to, že neprítomnosť zamestnancov v práci sa vrátila pred pandemickú úroveň a klesla medzikvartálne viac ako o 50%. V treťom štvrťroku sa zaznamenalo celkovo 17 mil. neprítomných zamestnancov v práci. Zaujímavé je aj to, že absencie z dôvodu dovolenky klesli na rekordné nízke hodnoty. Tento návrat na úroveň pred pandémiou je spôsobený aj prud-

kým poklesom v dočasných prepúšťaniach. Ak sa pozrieme na celkový počet odpracovaných hodín, ten sa celkovo v EÚ nepodarilo vrátiť na predpandemickú úroveň. Jeho úroveň je ovplyvnená súčtom počtu pracujúcich a počtu odpracovaných hodín za jednotlivé osoby, ktorý je medziročne nižší o 2,4%. Výsledky ohľadom stavu na trhu práce budú v štvrtom kvartáli odlišné a to najmä z dôvodu príchodu druhej vlny COVID-19 a uzatvorenie ekonomík krajín EÚ. Už na novembrových číslach môžeme vidieť nárast nezamestnanosti vo Francúzku na úrovni skoro 9% síce je dané číslo vyššie v medzimesačnom porovnaní ale medziročne to pre Francúzsko neznamenalo až taký výrazný nárast. Nemecko zostáva zatiaľ na stabilnej úrovni 4,5% medziročne je ale pri tejto krajine viditeľnejší rozdiel. Z úrovne miery nezamestnanosti 3,2% narástla medziročne o 1,3%. S novým rokom a príchodom vakcíny by sa mal trh práce stabilizovať otázka ale bude skôr s ponukou práce, ktorá už v momentálnej situácii nestačí dopytu. (vj)

Eurozóna - počet zamestnaných

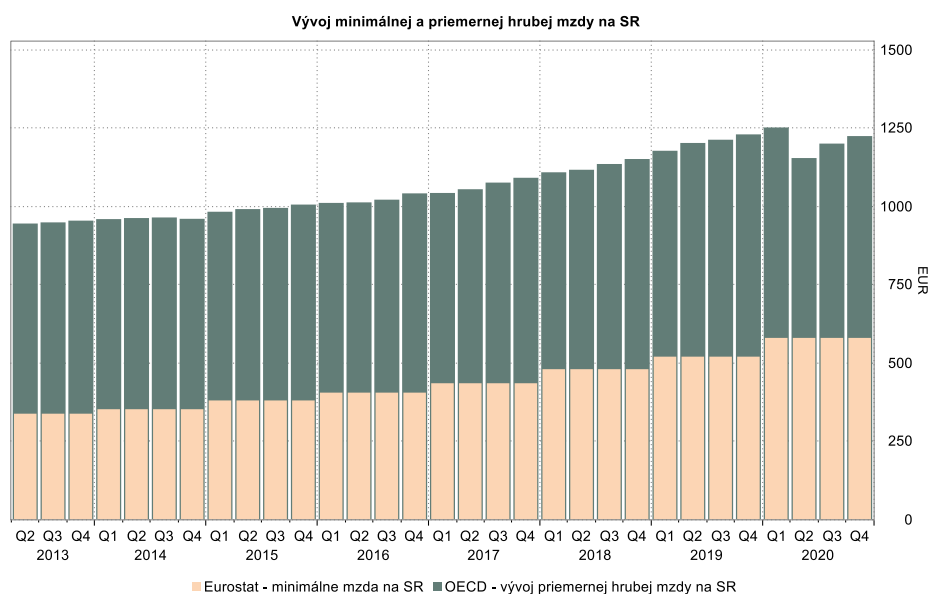

Nová smernica EK o minimálnej mzde

Európska komisia vydala novú smernicu, v ktorej sa snaží zabezpečiť vhodnú výšku minimálnej mzdy naprieč krajinami EÚ. Týmto krokmi si EK sľubuje zvýšenie životnej úrovne občanov a rovnako sa snaží zabrániť vykorisťovaniu ne kvalifikovaných pracovníkov zo strany zamestnávateľov. Výška minimálnej mzdy by podľa EK mala byť na úrovni 50% z priemernej hrubej mzdy alebo 60% mediánovej mzdy (spravidla vždy nižšia ako priemerná). Ďalšími kritériami na stanovenie minimálnej mzdy v členských štátoch EÚ by mali byť: rast produktivity práce, kúpyschopnosť obyvateľstva (slovenská minimálna mzda je 4 krát nižšia ako Luxemburská no v parite kúpnej sily (PPP) je to "len" o polovicu). Prečo je ale táto smernica kritizovaná viacerými think-tankmi a Medzinárodný menový fond spolu s OECD považujú optimálnu výšku minimálnej mzdy na úrovni 30% priemernej mzdy? Na začiatok treba spomenúť, že v EÚ je ešte stále 6 krajín, ktoré tento sociálny inštrument vôbec nemajú (napríklad naše susedné Rakúsko). Mzda je odmenou za ľudský kapitál, ktorý občania ponúkajú na trhu práce. Tak ako pri iných tovaroch na trhu sa na cenotvorbe podieľa dopyt a ponuka a v bode kde sa stretnú, nastáva rovnováha čoho výsledkom je cena. V prípade ak tento

proces naruší externý činiteľ (v tomto prípade štát), tak na trhu nastane buď nadmerná ponuka (vysoká cena) alebo nadmerný dopyt (nízka cena). V našom prípade štát zavádza vysokú cenu práce a teda v niektorých regiónoch dochádza ku nadmernej ponuke práce (nezamestnanosť). Ďalším problémom v nadväznosti na 50% minimálnu mzdu z priemernej je aj fakt, že tento systém môže časom tlačiť aj na rýchlejší rast miezd (rýchlejší ako samotná produktivita práce). Ak teda dnes zavedú viaceré krajiny EÚ tento model, tak ľuďom sa zvýšia ich príjmy a teda bude rásť aj priemerná mzda občanov. Ak dodržíme model 50% minimálnej mzdy

z priemernej, tak v nasledujúcom roku bude musieť znova rásť minimálna mzda a takto to bude fungovať rok čo rok. Tento proces môže viesť ku vysokej cene práce, čo zapríčiní zvýšenie nezamestnanosti a tlak na rast inflácie. Na Slovensku je od roku 2020 minimálna mzda na úrovni 57% priemernej mzdy a teda sme krajinou s najvyššou minimálnou mzdou v tomto pomere z EÚ. Rovnako tak môžeme v našej krajine sledovať veľké rozdiely medzi regiónmi, kde na príklad v Rimavskej Sobote je každý piaty človek bez práce a v Hlohovci je nezamestnanosť len na úrovni 3,67%. (mm)

MACROBOND

Poberateľov dávok v nezamestnanosti ubúda

Dávka v nezamestnanosti predstavuje istý finančný stimul príjmu poistenca pokiaľ splní všetky podmienky a za istých okolností stane nezamestnaným. Vzhľadom na aktuálnu pandémiu, ktorá zapríčinila po dlhšom období úspešného poklesu nezamestnaných pravý opak. Počet poberateľov dávky v nezamestnanosti bolo v januári 2020 pred pandémiou 38 tisíc. Najvyšší počet bol zaznamenaný v mesiaci september s viac ako 76

tisíc poberateľmi. Odvtedy je to doposiaľ vrchol a počet poberateľov každým mesiacom klesal. December 2020 bolo poberateľov „len“ o 10 tisíc viac ako na začiatku roka a teda až o 30 tisíc menej ako v spomínanom septembri. V decembri 2020 tak dávku v nezamestnanosti poberalo konkrétne 47,4 tisíc ľudí. Z pohľadu tejto štatistiky tak môžeme vidieť výrazný úbytok a odľahčenie nákladov štátu. Pri priemernej výške

dávky nezamestnanosti 437 eur mesačne, to znamená decembrový finančný objem 20,8 milióna eur, čo je o 13 miliónov eur menej ako tomu bolo v septembri toho istého roka. Celkovo sa tak môže zdať, že sa situácia zlepšuje no aj napriek tomu je poberateľov tejto dávky medziročne viac. Takýto trend sa určite dá očakávať aj do budúcich mesiacov keďže trh práce ešte ani zďaleka nemá taký výkon ako pred krízou. (pd)

Nepriaznivý vývoj na slovenskom trhu práce

Základné fakty o stave na slovenskom trhu práce sú nasledovné: 7,38% je číslo, ktoré predstavuje novembrovú mieru evidovanej nezamestnanosti a počet pracujúcich bol celkovo v treťom kvartáli v priemere na úrovni 72,4%. V novembri sa medziročne zvýšili hodnoty zamestnaných ľudí vo vybraných trhových službách o 1,7% a v sektore informácií a komunikácie o 0,8%. Ani jedna z týchto hodnôt nie je markantne vyššia, no na opačnom konci s poklesom zamestnaných ľudí je vidieť omnoho vyššie zmeny v negatívnom zmysle. Najvyšší pokles sa zaznamenal v ubytovaní kde sa prepadli pracovné miesta až o 26%, príčinu pravdepodobne môžeme hľadať v menšej mobilite domácich či zahraničných ľudí. Rovnako tak hotely a ubytovne nevedeli, za akých podmienok môžu alebo nemôžu prevádzkovať svoju čin-

nosť. S novovzniknutými vysokými nákladmi sa tak skôr priklonili k prepúšťaniu zamestnancov. Nakoľko nebol dostatočný dopyt a kapacity použiteľné pre hostí ostávali nevyužívané nebol potrebný ani personál v takom objeme ako rok predtým. S druhým najvyšším prepadom sú reštaurácie a pohostinstvá o 13%, ktoré mali podobné problémy ako aj hotely, a to najmä s nepredvídateľnosťou situácie a nejasnými podmienkami ich fungovania. K dnešnému dňu (13.1.2021) sú od 21.12.2020 reštaurácie naplno zatvorené už tri týždne, čo znamená, že ich príjem je podstatne nižší (keďže povolený výdaj majú len cez donášku alebo okienko) nakoľko sa kompenzácie dostávajú k prevádzkam až oneskorene. Dá sa teda predpokladať, že vzhľadom na situáciu bude zamestnanosť v týchto odvetviach aj nasledujúce mesiace klesať. Neopome-

núť ostatné odvetvia cez priemysel, stavebníctvo, maloobchod, veľkoobchod, dopravu či ťažbu, vo všetkých ostatných oblastiach je zaznamenaný pokles zamestnanosti od 2-7%. Bude to znamenať v budúcich mesiacoch veľký prílev novo nezamestnaných ľudí? Všetko bude závisieť od toho ako dobre sa štátu podarí suplovať výpadky, ktorým títo prevádzkovatelia musia čeliť. Ani jeden z nich pravdepodobne netuží prepúšťať svojich zamestnancov, pokiaľ mu však jeho náklady nedovolia inak nebude mať na výber. Z tohto dôvodu je ťah momentálne práve aj na strane štátu. (pd)

Prebytok bežného účtu platobnej bilancie EÚ

V treťom štvrtroku 2020 zaznamenal v EÚ sezónne upravený bežný účet platobnej bilancie prebytok 75,6 miliárd EUR (2,2% HDP), čo je medzikvartálny pokles o 15,9%. Medziročne je tento rozdiel nižší o 24,6%. Prebytok na bežnom účte najviac potiahli položky tovaru, ktoré sa zvýšili na 91,6 mld. Na druhú stranu prebytok na účte služieb rapídne poklesol o 14,1 mld., deficit sekundárneho účtu vzrástol o 5,1 mld. zatiaľ čo deficit kapitálového účtu sa znížil o 4,3 mld. V treťom štvrtroku 2020 znamenala EÚ najväčšie prebytky so Spojeným kráľovstvom (+ 54,6 mld. EUR), USA (+ 32,7 mld. EUR), Švajčiarskom (+ 11,3 mld. EUR), Kanadou (+ 6,6 EUR mld.), Brazíliou a Hongkong (oba + 6,2 mld. €), Rusko (+ 5,3 mld. €),

India a Japonsko (oba + 0,6 mld. €). Deficity boli registrované v Číne (- 29,2 mld. EUR) a v zahraničných finančných centrách (- 8,0 mld. EUR). Ak sa pozrieme na finančný účet tak, sa v oblasti priamych investícií medzikvartálne zvýšili o 45,5 mld. €, zatiaľ čo záväzky z priamych investícií poklesli o 16,0 mld. €. Výsledkom bolo, že EÚ bola čistým priamym investorom oproti zvyšku sveta vyššie o 61,5 mld. €. Čistý prílev portfóliových investícií dosiahol 41,9 mld. € v prípade ostatných investícií došlo k čistému odlevu vo výške 112,9 mld. €. Prebytky bežného účtu sa v ekonomike všeobecne považujú za pozitívne znamenie, ale v niektorých prípadoch ide aj o negatívne ukazovatele. Prebytok môže odzrkadľovať aj zníženie domáceho dopytu, ktorý

sa premieta do stagnácie ekonomiky a nízkeho rastu miezd. Prebytky bežného účtu môžu byť tiež dôsledkom recesie, keď poklesne domáci dopyt a pri oslabení meny sa obmedzuje dovoz ale zároveň rastie export do iných krajín.(vj)

Domácnosti v EÚ obnovili spotrebu v 3Q 2020

Pomer úspor domácností ku ich príjmom v EÚ sa v 3Q 2020 znížil na 17,3%. Ide tak o pokles od predošlej úrovne (23,3%) počas 2Q, kedy ľudia masívne znížili svoju spotrebu (medzikvartálne o – 12,5%) a neznižovali svoje príjmy v rovnakej miere (-3,3%). Práve po uvoľnení opatrení proti šíreniu pandémie sa spotreba domácností v 3Q znova zvýšila a to medzikvartálne o 13,9%. Tento nárast je spôsobený odloženou spotrebou počas 2Q 2020 a dôsledok zvýšenej spotreby sme mohli vidieť aj na znížení úrovne mieru úspor domácností počas tohto obdobia. Dôležitý údaj je aj

o náraste pomeru investícií ku príjmom domácností, ktoré dosiahli úroveň 8,8% (za 3Q je medzikvartálny rast na úrovni 0,9 %). Tento ukazovateľ nám hovorí zväčša o miere investícií do nehnuteľností (automobily do toho nespádajú). Môžeme teda konštatovať, že počas 3Q 2020, kedy boli opatrenia miernejšie a domácnosti mohli využívať rôzne služby, konzumovať v reštauráciách a nakupovať v shopping centrách, tak ľudia v EÚ obnovili svoju spotrebu (vidíme to v poklese miery úspor medzikvartálne o 5 %). Avšak, tento ukazovateľ je aj napriek zvýšenej spotrebe

ešte stále vysoko nad hranicou jeho priemernej hodnoty (okolo 12,4%). Počas 4Q 2020 zaviedlo viacero krajín EÚ lockdown, počas ktorého ľudia opätovne znížovali spotrebu (a musíme povedať, že rovnako ako počas prvej vlny im príjmy neklesali najmä kvôli opatreniam ako kurzarbeit). Do roka 2021 pôjdu teda domácnosti s vysokou mierou úspor ku ich príjmom, ktorá bude vysoko nad hranicou priemerných hodnôt počas rokov 2014-2020. Môžeme teda očakávať, že po skončení vládnych opatrení, ľudia znova zvýšia spotrebu ako sme to mohli vidieť v 3Q 2020.(mm)

Podpora cestovného ruchu z MD už začala

Cestovný ruch tvorí na Slovensku 3% HDP a jeho potenciál je podľa odborníkov až na úrovni 6%. S cestovným ruchom je priamo spojený maloobchod (v prípade spotreby turistov) a rôzne iné odvetvia ekonomiky. V súčasnej situácii zažíva tento sektor vôbec najhoršie obdobie od vzniku samostatnej republiky a prepád vo výkonnosti ubytovacích zariadení je za rok 2020 na úrovni 49%. Ministerstvo dopravy v reakcii na túto situáciu schválilo (popri kurtzarbeitu z diel-

ne MPSVaR) aj dotáciu v závislosti od poklesu tržieb jednotlivých prevádzok. Ak počas nejakého mesiaca od apríla po október 2020 poklesla tržba týchto subjektov o viac ako 40%, tak majú nárok o podporu až do výšky 10% z obratu v rovnakom mesiaci roka 2019. Uvedieme príklad: reštaurácii v mesiaci máj klesli tržby o 87% (máj 2019 200 000€; máj 2020 26 000€) a má teda nárok na vyplatenie 10% z obratu v predchádzajúcom roku (200 000€ * 10% = 20 000€). Maximálna výška

príspevku na žiadateľa je 200 000€. Za obdobie od zavedenia tohto programu 15. decembra 2020 do 12. januára 2021 stihlo MD spracovať 3500 žiadostí v celkovej sume 11 391 503,66 €.

Pokles cestujúcich v doprave SR

Ukazovatele osobnej dopravy na území Slovenskej republiky ukazujú v posledných mesiacoch roka výraznejší pokles mobility obyvateľstva. V novembri 2020 bolo spolu 35 tisíc prepravených osôb, čo je o polovicu menej ako v rovnakom období predošlého roku. Z tohto celkového čísla tvorí majoritu cestná doprava v rámci mestskej hromadnej dopravy až do výšky takmer 32 tisíc osôb a zvyšok rozdielu tvorí železničná doprava. Čo sa týka nákladnej dopravy, tak v tejto oblasti je práve naopak zaznamenaný mierny medziročný nárast v objeme prepraveného tovaru.

Očividné je tak, že sa v súčasnosti presúva viac tovarov ako ľudí, čo naznačuje nižšiu mobilitu obyvateľstva ako je bežné. V novembri 2020 sa prepravilo 25 040 tis. ton tovaru. Tento objem je za predchádzajúcich 10 mesiacov absolútne najvyšší. V minulom roku bol najnižší objem prepravy zaznamenaný v marci s 18 044 tis. tonami. Nepredstavuje to až tak značný otras po príchode pandémie ako by sa čakalo. V predchádzajúcich mesiacoch január a február bol taktiež prepravený objem v okolí 18 000 tis. ton. Celkovo sa v odvetví dopravy tržby za vlastné výkony a tovar znížili

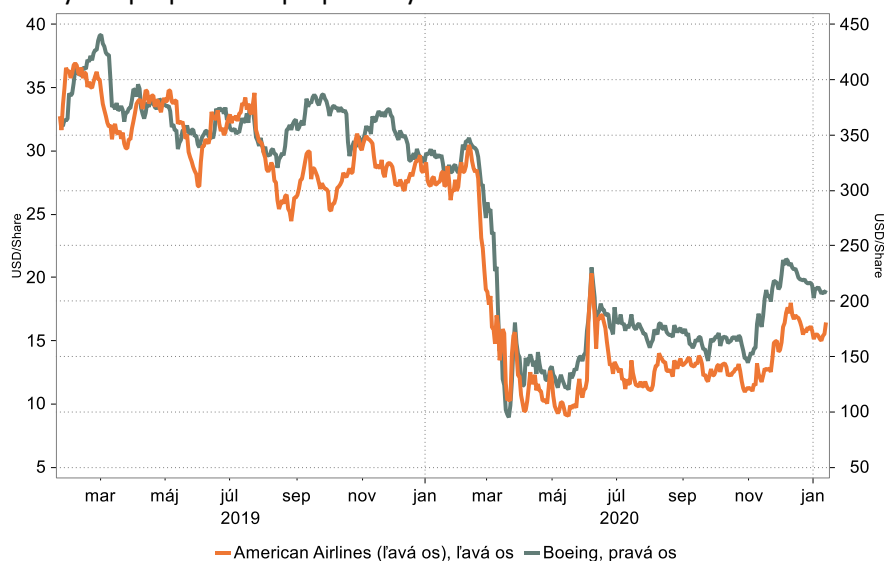
v mesiaci november o 3,4%. Rovnakou klesajúcou tendenciou sa november podpísal aj na počte zamestnaných, ktorých bolo medziročne o 6% menej. Počty klesali tak ako v pozemnej doprave či vodnej doprave aj v leteckej. Jediný sektor, kde sa počet výrazne nezmenil boli poštové služby a služby kuriérov, ktorých prácu si mnoho ľudí v dnešnej dobe váži viac ako kedýkoľvek predtým. (pd)

Zachráni vakcína letecký priemysel ?

9.11.2020 oznámila farmaceutická spoločnosť Pfizer účinnosť vakcíny proti COVID-19 vyššiu ako 90%. Na túto skutočnosť pozitívne zareagovali aj trhy, kedy index SP 500 vzrástol o 1,17% a DOW si pripísal zisk 2,95%. Negatívny sentiment sme mohli vidieť pri akciách, ktorým pandémie pomohla (Zoom pokles z 500,11 USD na 428,64). Z novej vakcíny ale hlavne ťažili letecké spoločnosti. Francúzska letecká spoločnosť Airbus si v tento deň pripísala zisk 18,57%, AirFrance 25%, Boeing 13,7% a American airlines 15,18%. Trh teda predpokladal, že s vakcínou prichádza koniec pandémie a teda aj koniec opatrení na zníženie mobility občanov medzi krajinami, čo má zapríčiniť zvýšenie dopytu po lietaní. Situácia je ale za mesiac november stále opačná. Medzinárodné lety sú v medzioročnom poklese za november na úrovni 88,3% a tuzemské lety na úrovni 41%. Krajinou s najnižším poklesom tuzemských letov za november je Čína a to len -4,8%. Za obdobie od začiatku roka

po koniec mesiaca november tak evidujeme medzioročný pokles prepravených pasažierov na úrovni 65,6%. V leteckom duopole momentálne ťahá za kratší koniec Boeing, ktorý predal počas roka 2020 len 157 lietadiel (medzioročný pokles 60%), pričom jeho konkurent Airbus až 566 (medzioročný pokles 33%). Akcie leteckých spoločností si aj napriek stále pretrvávajúcim hlbokým prepadam prepravených

pasažierov udržiavajú zisky získané po oznámení vakcíny (Airbus dokonca odvtedy navýšil hodnotu akcie o ďalších 9%). Viacerí odborníci na letectvo sú zväčša skeptickí ku vráteniu sa na predpandemické úrovne skôr, ako do roka 2023. Faktom ale je, že v roku 2021 môžeme očakávať zvýšenie leteckej dopravy najmä kvôli zrušeniu pandemických opatrení. (mm)

MACROBOND

Podpora vlakovej dopravy

Európsky rok železníc nám dáva príležitosť znovu objaviť vyššie využitie vlakovej dopravy. Eurokomisárka pre dopravu Adina Valeanová chce, aby bola európska mobilita v budúcnosti udržateľná, bezpečná, pohodlná a cenovo dostupná. Železnice ponúkajú všetko to, čo iné formy dopravy a v niektorých smeroch aj oveľa viac. Preto sa prostredníctvom rôznych akcií chce pomôcť využiť jej potenciálu efektívnejšie. V EÚ je železničná doprava zodpovedná za menej ako 0,5 percenta emisií skleníkových plynov pri doprave. Na základe tohto faktora patrí k najudržateľnejším formám osobnej a nákladnej dopravy. Napriek týmto výhodám vlaky využíva len 7% cestujúcich a len 11% percent tovarov je prepravovaných

prostredníctvom železníc. Európsky rok železníc by mal prispieť k výraznému zníženiu emisií skleníkových plynov a znečistenie, ktoré v Európskej únii pochádzajú z dopravy. Komisia tým podporí dosiahnutie klimateckej neutrality Európy do roku 2050. Korona kríza síce ovplyvnila dopyt po vlakovej doprave, ktorá v druhom kvartáli v medzioročnom porovnaní klesla skoro o polovicu, ale vo väčšine krajín tretí kvartál nesie pozitívnejšie výsledky a nárast čísel prepravovaných cestujúcich. V medzioročnom porovnaní ale mnoho krajín nesie rozdiely vyššie ako 30%. Podpora vlakovej dopravy môže ale prispieť nie len k zníženiu emisií ale aj k nárastu pracovných miest v tejto oblasti. Ak sa ale podarí dopravu popularizovať,

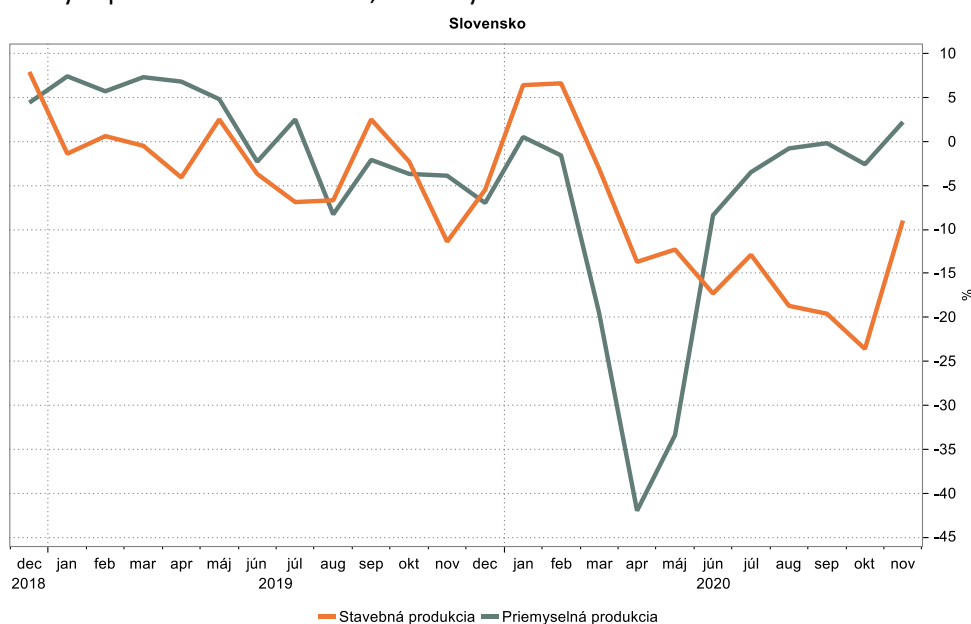
môže to zase ovplyvniť dopyt po nových automobiloch, ktoré tvoria v našej krajine gro priemyslu. Taktiež sa môže ohroziť dopyt aj po kamiónovej doprave. Vláda na Slovensku plánuje vyčleniť na železnice 700 miliónov eur. Takáto investícia by mala podľa materiálu zatriť vlaky, zvýšiť počet cestujúcich aj objem prepravovaného tovaru a prispieť k zníženiu produkcie emisií o približne dve percentá ročne. Medzi konkrétne opatrenia patrí odstránenie úzkych miest v infraštruktúre, čo by malo viesť k zrýchleniu dopravy a zvýšeniu kapacity tratí, náhrada manuálneho riadenia dopravy automatizovaným a digitálnym dispečingom, elektrifikácia tratí a nákup nových vozidiel a vybavenia. (vj)

Priemysel Slovenska v zelených číslach

Na Slovensku je celkovo v priemyselnom odvetví zamestnaných približne až cez 30% obyvateľov. Priemer Európskej únie sa pri tom pohybuje na úrovni 20%, z čoho môžeme vidieť v akej významnej časti sme naviazaní práve na tento sektor a je dôležité sledovať jeho vývoj. Z pohľadu hrubej pridanej hodnoty, ktorá predstavuje prínos týchto firiem po odpočítaní ich nákladov, sa podieľa slovenský priemysel až približne 35%. Najnovšie údaje priemyslu za november 2020 ukazujú, že ich hodnoty boli až nečakane vyššie ako sa očakávalo. 2,2% je teda číslo, ktoré predstavuje medziročný novembrový rast priemyselnej produkcie. Ťažba a dobývanie zaznamenali rast 5,6%, dodávky elektriny, plynu a pary 14,1%. Čo sa týka zložiek priemyselnej výroby (rást o 0,5%), ktoré ťahali úroveň priemyslu v tomto mesiaci nahor, ide najmä o chemikálie a chemické produkty s medziročným rastom až 44%, čo je za minulý rok absolútne najvyššia hodnota. Výroba kovov a kovových konštrukcií (okrem strojov

a zariadení) bola druhá zložka s najvýraznejším rastom o takmer 14%. S pozitívnou medziročnou bilanciou boli v novembri aj: výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov, výroba drevených a papierových výrobkov, tlač, výrobky z gumy a plastu, výroba elektronických a optických výrobkov a samozrejme pre Slovensko dôležitá výroba dopravných prostriedkov. Pri dopravných prostriedkoch sa takýto nárast dal čakať aj vzhľadom k novým objednávkam, ktoré nám predstihovo ukazovali, že sa výroba

dopravných prostriedkov bude pohybovať na medziročnom raste. Opačný trend, teda s medziročným poklesom skončili výroba textilu (ktorého pokles na našom území nie je výnimkou a rovnako aj na celom území EÚ tento sektor nemá v aktuálnej situácii najlepšiu pozíciu), výroba koksu, výroba farmaceutických výrobkov (až 40% pokles), výroba počítačových a elektronických výrobkov či výroba strojov a zariadení. (pd)

MACROBOND

Priemysel EÚ sa konsoliduje

Hospodársky rozvoj Európskej únie popri zvyšku sveta je vysoko determinovaný základňou, ktorej neodmysliteľnou súčasťou je priemysel. Tento sektor ako hnací stroj rastu produktivity a rastu je pre ekonomiku EÚ veľmi významný, keďže sa na celkovom hrubom domácom produkte zoskupenia podieľa približne niečo cez 20% a taktiež je naň naviazaných priamo aj nepriamo cez 52 miliónov obyvateľov a teda pracovných síl. Po veľmi hlbokom prepade sa priemyselná produkcia Európy otriasla hneď v začiatkoch krízy pandémie. Od-

vtedy sa jej viac menej konštantne darí smerovať nahor avšak stále nedosahuje a teda ani zďaleka nepresahuje medziročné bilancie. Najnovšie októbrové údaje z európskeho štatistického úradu vykazovali medziročný prepád priemyselnej produkcie na úrovni 0,6% v eurozóne a 0,4 v celej Európskej únii. S najvyšším prepadom sú to samozrejme energie 5,3% a tovar dlhodobej spotreby 2,6%. Tento druh tovarov je pre spotrebiteľov zdá sa najľahšie odstaviteľný v čase kríz, spadá doňho napríklad kúpa auta, televízoru, spotrebičov či rôz-

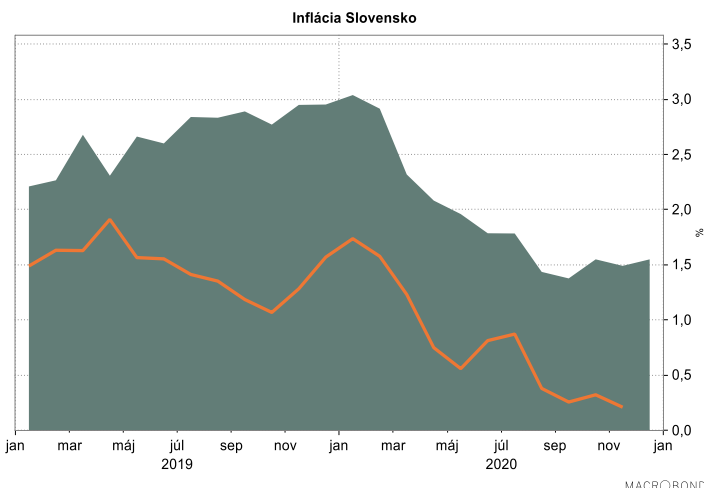
nej elektroniky. Ľudia majú tendencie si túto kúpu odložiť do lepších časov a v čase slabších ekonomických výkonov svoju spotrebu orientujú viac na nákup potravín a statkov krátkodobej spotreby. O tomto fakte svedčí aj októbrové číslo priemyslu v oblasti statkov krátkodobej spotreby s medziročným rastom 1,4% v rámci EÚ. Okrem toho rástli medziročne aj kapitálové statky (0,4%) a medziprodukty (1,7%). (pd)

Rast spotrebiteľských cien SR

Slovenská miera inflácie v decembri 2020 dosiahla úroveň 1,6%. V priemere za celý tento rok sa nachádza rast cien ešte o niečo vyššie, a to na hodnotu 1,9%. Zatiaľ, čo celá eurozóna sa potýka s defláciou 0,3%, Slovensko sa v rámci naplánovaných noriem 2% rastu cien drží aj v čase krízy. Najvyššiu infláciu spomedzi krajín EÚ má Poľsko s 3,7% a naopak defláciu má Grécko -2,1%. Bližšie údaje o slovenskom decembrovom raste spotrebiteľských cien ukazujú, že najviac sa ceny medziročne zvýšili v oblasti rozličných tovarov a služieb o 4,1%, v reštauráciách a hoteloch o 3,9%, v zdravotníctve 3,7% a vo vzdelávaní 2,9%. všetky tieto zložky nepatria k práve najväčším, čo sa týka podielom na štruktúre výdavkov Slovákov. To teda znamená, že sa toto zvýšenie cien až v takom veľkom rozmere obyvateľov nezasiahne. Slováci, pokiaľ ide o rast cien sa

sústreďujú skôr na to akým štýlom sa vyvíjali ceny potravín a nealkoholických nápojov. Tejto oblasti sa v decembri nezdvihli ceny až tak značne no stále o 0,6%. Jedinou zložkou z nášho spotrebného koša, ktorej ceny medziročne klesli bola doprava či už len v mesiaci december alebo aj za obdobie celého roka o 3,4%. Tento pokles výraznejšie potiahol vývoj celkovej hodnoty spotrebiteľských cien, dôvod poklesu môžeme vidieť najmä kvôli zníženej cene palív respektíve ropy, ktorá bola

v tomto mesiaci (a aj roku) značná. Ceny tovarov a služieb v obchodoch a samozrejme výška miezd vo významnom ohľade ovplyvňujú aj našu životnú úroveň. Subjektívne vnímanie cien sa často líši od skutočnosti, aktuálna vo výške 1,6% je tretia najnižšia hodnota za tento rok, no na prvý pohľad by sa mohla zdať vysoká. (pd)

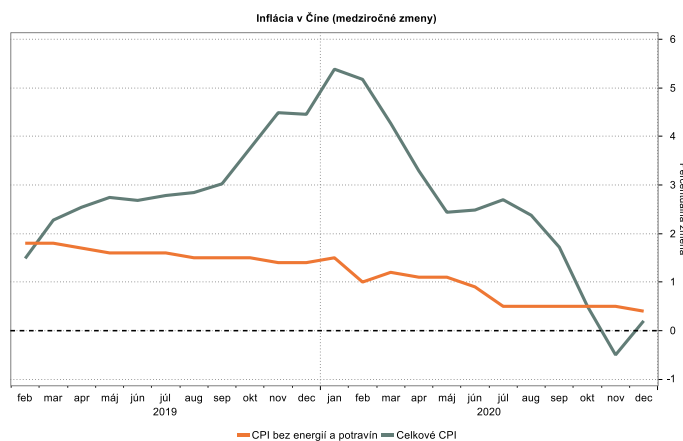

Rast Indexu spotrebiteľských cien v Číne

Čínsky index spotrebiteľských cien sa z novembrových záporných hodnôt dostal v decembri opäť na kladnú úroveň a medziročne vzrástol o 0,2%. Medzi položkami, ktoré potiahli medziročný rast spotrebiteľských cien patria ceny potravín, ktoré stúpili o 1,2%, zatiaľ čo ceny nepotravinárskych výrobkov sa nezmenili. Taktiež vzrástli ceny spotrebného tovaru o 0,2% a ceny služieb o 0,3%. Medzimesačné porovnanie predstavovalo pre spotrebiteľské ceny rast o 0,7%. Najviac vzrástli ceny potravín o 2,8% a nepotravin o 0,1%, spotrebný tovar sa zvýšil o 1,2%, zatiaľ čo podiel služieb sa nezmenil. V decembri sa ceny potravín, tabaku a alkoholu zvýšili medzimesačne o 2,0%, čo ovplyvnilo rast CPI o 0,63%. Najviac ovplyvnilo rast potravín znova zvýšenie cien bravčového mäsa, ktorá stúpila až o 6,5% čo ovplyvnilo zvýšenie CPI takmer 0,28 percentuál-

neho bodu. Ceny sa zvyšovali aj v ďalších kategóriách ako doprava o 0,9%, bývanie a služby o 0,1%. Ceny zdravotnej starostlivosti ostali nezmenené a v neposlednom rade ceny ostatných dodávok a služieb, vzdelávania, kultúry a zábavy sa znížili o 0,4 a 0,1%. Rast cien mäsa, na základe ktorých sa v medzimesačnom porovnaní CPI zvýšilo ovplyvnil fakt, že pred Novým rokom a jarnými sviatkami sa zvýšil spotrebiteľský dopyt a tiež vzrástli náklady na krmivo pre zvieratá, ktoré zvyšuje tlak na ceny mäsa a zvyšovalo ich náklady. Celková čínska eko-

nomika pokračovala v zotavovaní sa z vplyvu koronavírusu, pričom rast v treťom štvrtroku sa oproti predchádzajúcemu roku zrýchlil na 4,9%, čo predstavovalo medzikvartálny nárast z hodnoty 3,2% o 1,7%. Očakáva sa, že Čína ako jedna z mála krajín sa po pandemickej kríze preukáže s pozitívnou mierou hospodárskeho rastu v roku 2020. (vj)

Nové podmienky Cla od roku 2021

Všetok tovar zo Spojeného kráľovstva bude od 1. januára 2021 podliehať colnému dohľadu i colnej kontrole na hraniciach alebo na letiskách. Keďže sa od Nového roka stáva aj pre Slovensko Spojené kráľovstvo treťou krajinou, tovary dovozené z Británie bude treba preclíť. Podnikatelia aj občania musia podať colné vyhlásenie. Hoci sa vo väčšine prípadov bude na základe 'pobrexitovej' dohody uplatňovať nulová alebo znížená sadzba pre dovozné clo, v niektorých prípadoch sa vymieraní colných poplatkov nevyhneme. Pri zásielkach do hodnoty 22 eur neplatí občan clo a ani daň z pridanej hodnoty (DPH). Ak je však zásielka vo vyššej hodnote, tak klient musí zaplatiť DPH a od hodnoty zásielky 150 eur platí clo aj DPH. V prípade vývozu tova-

ru, môže dôjsť k dvom scenárom, z ktorých je pravdepodobnejší ten, kde tovar bude podliehať nulovému clu. Nesmieme však zabudnúť, že export do tejto krajiny bude o niečo náročnejší, keďže bude podliehať náročnej administratíve colného konania. Na podanie elektronického dovozného alebo vývozného colného vyhlásenia je potrebné mať kvalifikovaný elektronický podpis, nainštalované podpisové komponenty v počítači zo slovensko.sk, aktivovanú elektronickú schránku na Ústrednom portáli verejných služieb a registráciu v informačnom systéme Centrálny elektronický priečinok. Firmy tiež potrebujú takzvané číslo EORI, ktoré je platné v celej Európskej únii a používa sa pri podávaní colného vyhlásenia v každom z členských štátov. Spojené

kráľovstvo pre Slovensko predstavuje významného partnera. Celkový export Spojeného kráľovstva za január až október predstavuje podiel v hodnote 4,3%. Položky, ktoré vyčnievajú z nášho dovozu do UK sú automobily a stroje, ktoré tvoria veľkú časť nášho exportu do zahraničia. Náročný administratívny proces a zvýšené náklady na export môže spolupráca s UK ovplyvniť, čo by malo za následok nižší príjem z exportu do tejto krajiny. Záujem o výrobky môže ovplyvniť taktiež zmena nákupného správania výrobcov ale aj spotrebiteľov.(vj)

Environmentálne dane

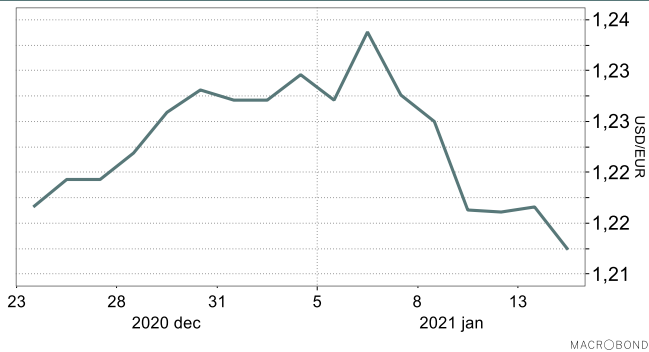
Tento typ daní patrí medzi nepriame nástroje pro-ekologicky založenej politiky, ktorá má prinútiť štáty alokovať svoje zdroje tak, aby boli viac nasmerované k ochrane životného prostredia a aby tak efektívnejšie pomohli k zlepšeniu environmentálnej krízy. Konkrétne sú to dane z energie, dopravy a za znečistenia. V rámci týchto daní sa na celom území Európskej únie v roku 2019 vyprodukoval príjem vo výške 330,6 miliárd eur, čo predstavuje 2,4% hrubého domáceho produktu EÚ. Znamená to mierny pokles o 0,1% oproti roku 2018, čo síce neznamená veľký pokles, no v súčasnej ostro vypätej situácii v ohľade globálneho otepľovania a enviro-krízy by sa zrejme skôr očakával väčší dôraz na vyššie spoplatňovanie subjektov znečisťujúcich prostredie. Tieto dane predstavujú zároveň 6% z celkového príjmu daní a sociálnych príspevkov. Celkovo je pre EÚ teda príjem z daní vo výške 5,5 miliarda eur. Najvyšší podiel environmentálnych

daní spomedzi krajín zoskupenia zaznamenalo Belgicko a to až cez 11%, ďalej to boli Grécko, Estónsko a Lotyšsko s 10% a Chorvátsko s 9,2%. Prvá priečka Belgicka asi nikoho neprekvapuje nakoľko sa Belgicko nachádza v jednom z najpriemyselnejších regiónov sveta, je veľkou tranzitnou krajinou EÚ a taktiež disponuje riekami, ktoré sú považované za najznečistenejšie v Európe. Všetky tieto fakty len poukazujú na to, že Belgicko muselo zaviesť prísnejšie kroky za ekologickejšie správanie čo indikuje aj najvyšší podiel na celkovo vybraných environmentálnych daniach EÚ. Na chvoste sa naopak pohybuje Nemecko a Švédsko zhodne s podielom 5% a ďalšie krajiny ako: Česko, Rakúsko, Španielsko a Francúzsko, ktorých podiel daní je nižší ako priemer EÚ. Pokiaľ ide o našu krajinu, v tomto meradle sme dosiahli 7,2% podiel a umiestnilo nás to nad priemer zoskupenia. Na Slovensku sa za environmentálne dane považujú: dane z energie ako daň

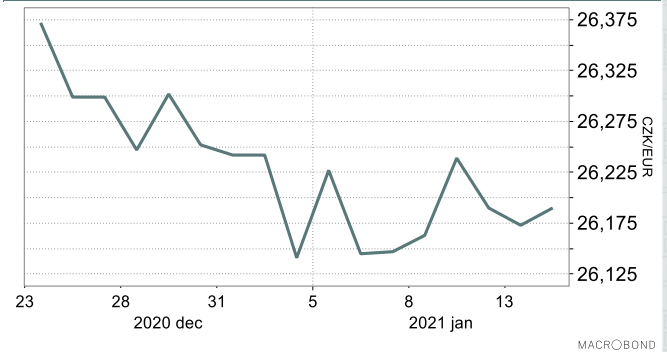
z minerálnych olejov, elektriny, uhlia, zemného plynu, za umiestnenie jadrového zariadenia, emisné kvóty, daň z motorových vozidiel či daň za znečistenie, do ktorej patrí napríklad vypúšťanie odpadových látok do povrchových vôd či poplatky za znečistenie ovzdušia. Podiel týchto daní sa na slovenskom hrubom domácom produkte podpisuje len niečo cez 2%, pričom medziročne toto číslo klesá. Najväčšiu časť našich „ekologických“ daní tvoria práve dane z energie a v roku 2019 boli vybrané v objeme 1984 mil. eur, daň z dopravy 233 mil. eur a naopak daň za znečistenie naopak tvorí najmenšiu časť a to 28 mil. eur. (pd)

AKTUÁLNÝ VÝVOJ NA TRHOCH

EUR/USD

EUR/CZK

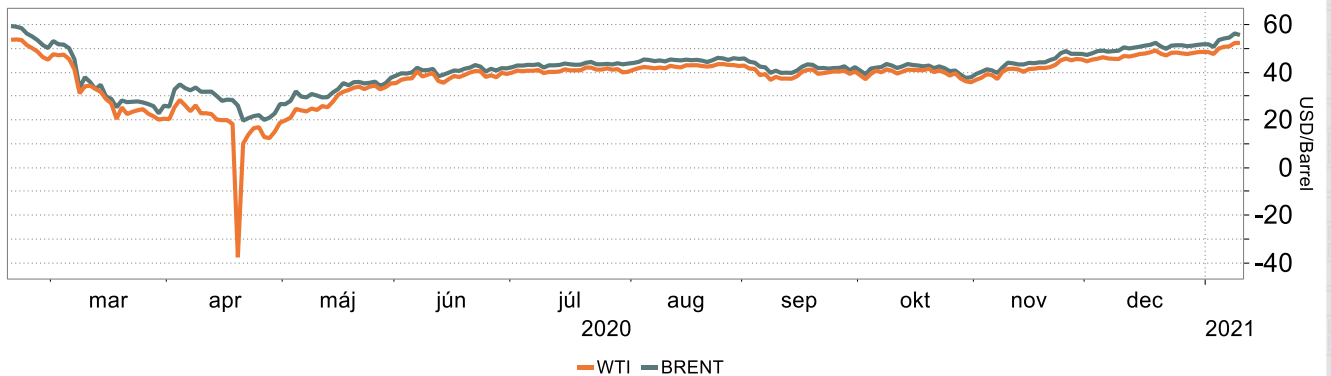
EUR/RUB

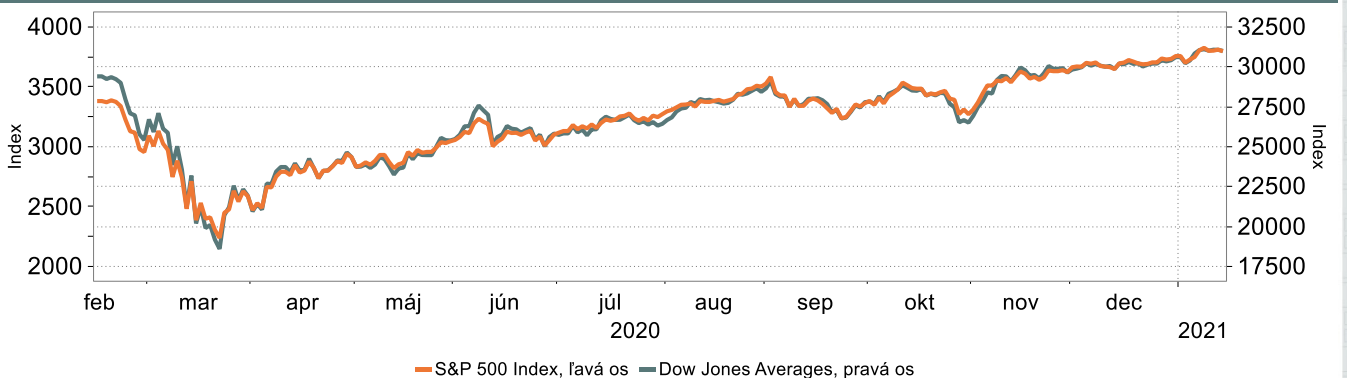
ZLATO

ROPA

INDEXY

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

- Spoločnosť Apple Inc. (AAPL) údajne rokuje s juhokórejskou spoločnosťou Hyundai Motor Company (HYMTF) o vývoji a výrobe elektrických vozidiel s možnosťou autonómneho riadenia.
- Fond J&T Investments Sicav na prelome rokov kúpil 50 percent investičných akcií podfondu Sandberg Private Equity 2, a tým sprostredkovane vstúpili do maloobchodného reťazca s potravinami Terno. Finančná skupina založila fond Sicav začiatkom vlaňajška. Ku koncu roka dosahoval objem 3,3 miliardy českých korún, teda v prepočte približne 126 miliónov eur.
- Spoločnosť Rovená s.r.o, ktorej šéfuje podnikateľ blízky Istrokapitálu, chce v Trebišove vybudovať spoločnosť za 1,5 milióna eur. Investícia pôjde do remeselného pivovaru.
- Spoločnosť Microsoft Corporation oznámila nový vstup do svojej rady osobných počítačov Surface, Surface Pro 7+ for Business. Zariadenie je navrhnuté s konkrétnym účelom zvýšenia efektívnosti vzdialenej a hybridnej práce a vzdelávacie prostredie, ktoré sa vyvinulo v reakcii na pandémie COVID-19. Katalógové ceny začínajú na 899 dolárov za konfiguráciu Wi-Fi a 1 149 dolárov za konfiguráciu LTE Advanced.
- Walmart vytvára fintechový start-up s Ribbit Capital, jednou z firiem rizikového kapitálu, ktorá podporila Robinhood , online obchodnú platformu, ktorá za posledných 10 mesiacov explodovala v popularite. Spolupráca otvára dvere pre služby vrátane bankovníctva, kreditných kariet, poistenia, sprostredkovania, správy peňazí a pôžičiek.

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT , a môže byť reprodukováný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Analytici:**Jozef Prozbík**

prozbik@bencont.sk

Nebesník Martin

nebesnik@bencont.sk

Bruchánik Rudolf

bruchanik@bencont.sk

Junior analytici:

Vražda Ján

Ďurišková Petra

Majerčák Marco

Huňorová Júlia

Jakubovičová Viktória

Vajnorská 100/A

831 04 Bratislava

www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS

BENCONT GROUP

BENCONT DEVELOPMENT